

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS

Társas vállalkozók társadalombiztosítási jogviszonya

JOGPONTOK
KISKÖNYVTÁR

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

JOGPONTOK

Impresszum

Írta: Dr. Turza Istvánné
Lektor: Dr. Tímár Csaba

Felelős kiadó: Munkástanácsok Országos Szövetsége (MOSZ)
Palkovics Imre elnök

Projekt száma: GINOP-5.3.3-15-2015-00001
Dél-Alföldi JOGpontok

Nyomda: Stanctechnik Kötészeti Kft.
Felelős vezető: Joóné Vass Katalin ügyvezető

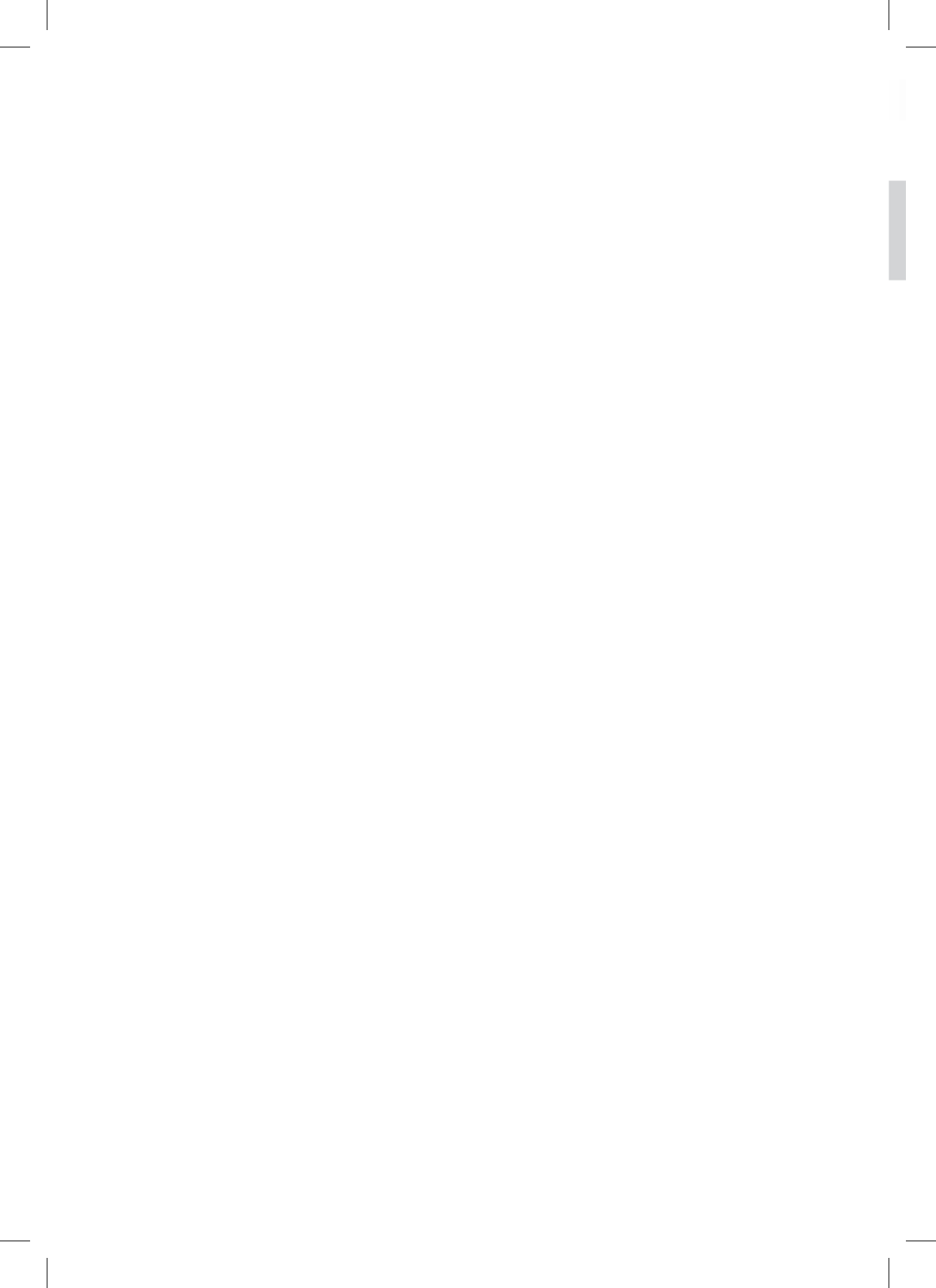
2018

Társas vállalkozók társadalombiztosítási jogviszonya

Dél-Alföldi JOGpontok

A társas vállalkozások és társas vállalkozók helye a tb rendszerében

Magyarországon a társas vállalkozások társadalombiztosítási helyzetének megértéséhez számos kérdést kell vizsgálni. Két oldalról szükséges a társas vállalkozás értelmezése a tb területén: a vállalkozás, mint foglalkoztató és annak tagja, mint a társas vállalkozó kötelezettségei felől. A vállalkozások megoszlása Magyarországon a KSH 2016. évi adatai szerint:

Kategória	Darabszám
Mikrovállalkozás	649.733
Kisvállalkozás	32.742
Középvállalkozás	5.223
Kkv körbe nem tartozó	5.964
Összes vállalkozás	693.662

A társadalombiztosítási rendszerben a bevételeket alapvetően a vállalkozások (foglalkoztatók) és másik oldalról a vállalkozók által befizetett társadalombiztosítási (röviden és a továbbiakban: tb) járulékok, valamint a dolgozók, alkalmazottak bruttó keresetéből levont egyéni társadalombiztosítási járulékok képezik. A kiadványban elsősorban a társas vállalkozásokat és a társas vállalkozókat érintő társadalombiztosítási kötelezettségek kerülnek bemutatásra, de néhány esetben szó esik a munkavállalókat érintő kérdésekről is.

I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében

A kisvállalkozásokat alapvetően a foglalkoztatottak létszáma, az éves nettó árbevétel és a mérlegfőösszeg alapján lehet kategóriákba sorolni. Tb szempontjából egyéni és társas vállalkozást, illetve vállalkozót különböztetünk meg.

II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái

A társas vállalkozás kifejezést a társadalombiztosítási jogszabály¹ (a továbbiakban: Tbj. tv.) gyűjtőfogalomként használja.

A társas vállalkozások fogalma alá alapvetően a társasági adóról² szóló törvény (a továbbiakban: Tao tv.), valamint a kisadózó vállalkozások tételes

1 A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény

2 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

adójáról és a kisvállalati adóról szóló³ (a továbbiakban Katv.), továbbá az egyszerűsített vállalkozói adóról⁴ szóló 2002. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Eva tv.) hatálya alá tartozó adózók tartoznak.

2014-től a Ptk.⁵ rendelkezik a gazdasági társaságokról, amelyek mind társas vállalkozások, ugyanakkor az egyéni cég is társas vállalkozásnak tekinthető, amelyről az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény rendelkezik.⁶ Ebből látszik, hogy bár alapvetően a több személy által végzett közös és meghatározott formában végzett vállalkozói tevékenység számít társas vállalkozásnak, a fogalmat azonban tb szempontból kell megvizsgálni. A társas vállalkozás foglalkoztatónak minősül a társas vállalkozó viszonylatában, azaz a tagi jogviszony okán, de lehet még foglalkoztató más jogviszony, pl. munkaviszony vagy megbízási jogviszony alapján.

A Tbj 4. § c) pont határozza meg a társas vállalkozási formákat, amelyek az alábbiak.

II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben

- a közkereseti társaság (kkt.),
- a betéti társaság (bt.),
- a korlátolt felelősségű társaság (kft.),

3 2012. évi CXLVII. törvény a kisadózó vállalkozások tételes adójáról (kata) és a kisvállalati adóról (kiva) szóló törvény (Katv.)

4 2002. évi XLIII. törvény az egyszerűsített vállalkozói adóról (eva)

5 2013. évi V. törvény a polgári törvénykönyvről

6 Ptk. 3:88. § (1) A gazdasági társaságok üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására, a tagok vagyoni hozzájárulásával létrehozott, jogi személyiséggel rendelkező vállalkozások, amelyekben a tagok a nyereségből közösen részesednek, és a veszteséget közösen viselik.

- a közös vállalat (kv.)
- az egyesülés, ideértve az európai gazdasági egyesülést is,
- (a fenti társas vállalkozások az előtársaságként történő működés időszakában is ide tartoznak),
- a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda,
- a gépjárművezető-képző munkaközösség,
- az oktatói munkaközösség,
- az ügyvédi iroda,
- a közjegyzői iroda,
- a végrehajtói iroda,
- az egyéni cég (ec.).

II./2. A társas vállalkozó személye

Az, hogy az egyes társasági formában kit kell társas vállalkozónak tekinteni, az az egyes társasági formáknál eltérő lehet, ezért célszerű áttekinteni, hogy a Tbj. 4. § d. pontja szerint ki minősül társas vállalkozónak.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás tagja, így ide kell sorolni:

- a betéti társaság bel- és kültagját, a közkereseti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a közös vállalat, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés tagját, ha a társaság tevékenységében ténylegesen és személyesen közreműködik, és ez nem munkaviszony vagy megbízási jogviszony keretében történik (tagsági jogviszony). A szabadalmi ügyvivői társaság tagja, a szabadalmi ügyvivői iroda tagja, ha a társaság tevékenységében személyesen közreműködik.

- Az ügyvédi iroda, a közjegyzői iroda, a végrehajtó iroda, a gépjármű-vezető-képző munkaközösség, az oktatói munkaközösség, az egyéni cég tagja.

Társas vállalkozó a társas vállalkozás ügyvezetője is.

A tagsági jogviszony esetében ugyanaz a személy tulajdonosa, tagja az adott cégnek, ez esetben, ha nincs más jogviszonya a társas vállalkozással pl. munkaviszony vagy megbízás, akkor pusztán a tagsági jogviszony alapján már tb-kötelezettségek terhelik a társas vállalkozót és utána a társas vállalkozást.

- A betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság olyan természetes személy tagja, aki a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látja el.

Pl. egy kft.-ben egyszerre tulajdonos és ügyvezető is a tag. Ilyen esetben, amennyiben a munkavégzés munkaviszonyban történik, akkor a Munka törvénykönyve szerint kell eljárni tb szempontból is, nem a társas vállalkozókra vonatkozó szabályok szerint.

Társas vállalkozó esetében legalább a minimálbér vagy annak 1,5-szere után kell a járulékokat megfizetni, ha nincs másik 36 órás jogviszonya. Tehát aki egy társas vállalkozás tagja lesz, annak máris járulékfizetési és adókötelezettsége keletkezhet.

- A társas vállalkozókon belül külön kategóriát képez **a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó, akire több szempontból eltérő szabályok vonatkoznak:** az a társas vállalkozó, aki a vállalkozói tevékeny-

séget saját jogú nyugdíjasként végzi, továbbá az az özvegyi nyugdíjban részesülő személy, aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

! *Összegezve elmondható, hogy foglalkoztató a társas vállalkozás nemcsak alkalmazottai után, hanem tagjai után is lehet. Ha a tagok személyes bérszámfejtett megbízási jogviszony vagy munkaviszony alapján működnek közre a vállalkozásban, akkor tb szempontból ezen jogviszonyok alapján kell őket megítélni. Munkaviszony vagy megbízási jogviszony hiányában: a tagsági jogviszony alapján alakulnak a tb-kötelezettségek és a tagjai után a társas vállalkozás foglalkoztatónak számít.*

A társas vállalkozói jogviszonyt így el kell különíteni az alábbi, gyakran előforduló jogviszonyoktól:

- megbízási jogviszony, munkaviszony, ahol a megbízott vagy a munkavállaló foglalkoztatott. Foglalkoztatott az, aki nem minősül egyéni vagy társas vállalkozónak és foglalkoztatója biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztatja.

III. A társadalombiztosítási rendszerben fizetendő járulékok és a szociális hozzájárulási adó a társas vállalkozások esetében, külön kiemelve a kisvállalkozásokat

III./1. A társadalombiztosítási járulékok fajtái

A társas vállalkozásoknak mint foglalkoztatónak minden személyesen közreműködő tagjuk (társas vállalkozó), alkalmazottjuk, munkavállalójuk, megbízottjuk (foglalkoztatott) után meg kell fizetni az előírt tb-járulékokat.

A tb-járulékok egy része magát a vállalkozót/foglalkoztatottat, egy másik része pedig a vállalkozást terheli. Tb szempontból a fizetési kötelezettség alapja a járulékalapot képező jövedelem, amely lehet: munkabér, megbízási díj stb. A következőkben a jövedelem tb-kötelezettségeinek egyszerű áttekintése kedvéért a munkaviszonyból, illetve a bruttó bérből indulunk ki, hogy áttekinthető képet kapjunk a kereseteket terhelő levonásokról, ennek körében kitérünk a személyi jövedelemadóra (szja) is, amely szorosán korrelál a tb-járulékokkal.⁷

A társas vállalkozások által fizetendő társadalombiztosítási járulékokat két fő szempont alapján lehet csoportosítani: amit a vállalkozás fizet, valamint amit a bruttó keresetből levon és befizet. 2018. évben az alábbi járulékokat és adókat kell megfizetniük a bérek után.

A munkavállaló bruttó béréből levonásra kerülő járulékok és szja:

A társadalombiztosítási járulékok egyik csoportját azok a járulékok és személyi jövedelemadó képezik, amelyeket a munkavállaló fizet meg, vagyis a bruttó béréből levonásra kerülnek és a dolgozó a nettó bért kapja kézhez. A levont járulékokat és az szja-t a munkáltató vallja be és fizeti meg.

A bruttó bérből a következő jogcímenek kell járulékokat fizetnie a dolgozónak:

- 10% nyugdíjjárulék,
- 8,5% egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék (4% + 3% + 1,5%),
- 15% személyi jövedelemadó (ez nem a tb-rendszer keretében kerül levonásra, hanem a Személyi jövedelemadóról szóló törvény előírásai szerint).

⁷ Szja ld. bővebben: http://www.jogpontok.hu/download/CsaladiKedvezmenyek_SZJA_TB_CSOK.pdf,

1. A munkáltató által fizetendő adók

A bruttó munkabérek után a munkáltatónak is van adófizetési kötelezettsége, amely nem a dolgozót, hanem az őt alkalmazó társaságot terheli. Ezek az adók és járulékok a következők:

- 19,5% szociális hozzájárulási adó, amely a 2019. évben várhatóan 17,5%-ra csökken,
- 1,5% szakképzési hozzájárulás.

! A fizetendő adók és a járulékok alapja általában a bruttó bér, de legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum.

Ezek összegét kormányrendelet határozza meg⁸ a következők szerint:

2. Minimálbér

A teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alaphár kötelező legkisebb összege (minimálbér) a teljes munkaidő teljesítése esetén 2018. január 1-jétől – havibér alkalmazása esetén – 138.000 Ft.

3. Garantált bérminimum

Legalább középfokú iskolai végzettséget, illetve középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló garantált bérminimuma a teljes munkaidő teljesítése esetén, 2018. január 1-jétől – havibér alkalmazása esetén – 180.500 Ft.

⁸ 430/2016. (XII.15). Kormányrendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról

III./2. A minimálbér és a garantált bérminimum után fizetendő járulékok nagyságrendje, összege

A következő táblázatok számszerűsítik a fizetési kötelezettségeket a 2018. évi minimálbér és garantált bér alapján, munkaviszonyt alapul véve és a tb-és az szja-kedvezményeket⁹ figyelmen kívül hagyva.

Minimálbér 2018.			
Minimálbér bruttó összege 2018-ban 138 000 forint			
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke %-ban	Mértéke forintban
Munkáltató fizeti munka- vállalója után	Szociális hozzájárulási adó	19,50%	26 910
	Szakképzési hozzájárulás	1,50%	2 070
Összes munkáltatói kötelezettség a bruttó bér alapján:		21%	28 980
Munkavál- lalótól kerül levonásra	Személyi jövedelemadó	15%	20 700
	Munkaerő-piaci járulék	1,50%	2 070
	Egészségbiztosítási járulék	7%	9 660
	Nyugdíjjárulék	10%	13 800
Munkavállalót terhelő kötelezettség összesen:		33,50%	46 230
Összes kötelezettség havonta:			75 210
Munkaadó összes költsége:			166 980
Minimálbér nettó összege 2018-ban:			91 770

9 Ld. bővebben: http://www.jogpontok.hu/download/CsaladiKedvezmenyek_SZJA_TB_CSOK.pdf, <http://www.jogpontok.hu/download/TBJarulekokEsSZOHAELoMunkaTerhei.pdf>,

Tehát 2018. évben a bruttó minimálbérből a dolgozót terhelő járulékok összege 33,50%, ami 46.230 Ft-ot tesz ki. Ennek az összegnek a levonása után a dolgozó 91.770 Ft-ot kap kézhez. A munkáltatót a bruttó bér után összesen 21%-os nagyságrendben terhelő közterhek (adó, hozzájárulás) összege: 28.980 Ft.

A legalább középfokú végzettséget igénylő munkakörök esetében a garantált bérminimum közterheit az alábbi táblázat szemlélteti:

Garantált bérminimum 2018.			
Minimálbér bruttó összege 2018-ban 180 500			
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke %-ban	Mértéke forintban
Munkáltató fizeti munkavállalója után	Szociális hozzájárulási adó	19,50%	35 198
	Szakképzési hozzájárulás	1,50%	2 708
Összes munkáltatói kötelezettség a bruttó bér alapján:		21%	37 905
Munkavállalótól kerül levonásra	Személyi jövedelemadó	15%	27 075
	Munkaerő-piaci járulék	1,50%	2 708
	Egészségbiztosítási járulék	7%	12 635
	Nyugdíjjárulék	10%	18 050
Munkavállalót terhelő kötelezettség összesen:		33,50%	60 468
Összes kötelezettség havonta:			98 373
Munkaadó összes költsége:			218 405
Minimálbér nettó összege 2018-ban:			120 033

III./3. **Katás vállalkozások**

A kisadózó vállalkozások tételes adója (kata) hatálya alá tartozó vállalkozóknak külön tb-járulékokat nem kell fizetniük, mivel ők havonta ún. tételes adót fizetnek, amely a következő adónemeket váltja ki:

- személyi jövedelemadó
- vállalkozói osztalékalap utáni adó
- társasági adó
- tb-járulékok, szociális hozzájárulási adó, szakképzési hozzájárulás.

Tehát a kataalanyok főállásban havi 50.000 Ft, illetve mellékfoglalkozásban vagy kiegészítő tevékenységű katás vállalkozóként 25.000 Ft tételes adó megfizetésével minden szja- és járulékfizetési kötelezettségnek eleget tesznek. Amennyiben – pl. egy katás bt. esetében – nemcsak katás alkalmazottak vannak, hanem normál munkaviszonyban foglalkoztatottak is be vannak jelentve, akkor a kisadózóként be nem jelentett tag után vagy alkalmazottak után a munkáltatónak és a munkavállalónak egyaránt a munkaviszonyra vonatkozó adó- és járulékterheket kell az általános szabályok szerint megfizetnie. Tehát, aki nem minősül kisadózónak, az a normál járulékokat fizeti meg a munkaviszonya után. A kata adóval részletesen a **Kata, kiva, eva – vállalkozásokat segítő adózási módok** c. kiadvány foglalkozik részletesebben.¹⁰

10 <http://www.jogpontok.hu/download/KataKivaEva.pdf>

IV. A gazdasági társaságok tagjainak biztosítási kötelezettsége, különös tekintettel a társaság ügyvezetését ellátó tagokra vonatkozóan

A gazdasági társaságok tagjainak – és közülük is különösen a társaság ügyvezetését ellátóknak – társadalombiztosítása közérdeklődésre számot tartó kérdéskör.

A társas vállalkozók saját személyük vonatkozásában egyszerre foglalkoztatók és foglalkoztatottak is (ld. II. fejezet).

IV./1. Biztosítási kötelezettség társas vállalkozói és kisvállalkozói formákban

! A társadalombiztosítási jogviszony mindig valamilyen munkavégzéshez, tevékenységhez kötődik. A biztosítási kötelezettséget több esetben befolyásolja a munkáért, tevékenységért járó díjazás összege is.

Annak eldöntéséhez, hogy a társas vállalkozások egyes tagjai után milyen mértékű járulékot kell fizetni, tudni kell, hogy e személyek milyen jogviszonyban végeznek munkát a társas vállalkozásban.

A társas vállalkozás tagja, vezető tisztségviselője a Ptk. 3:112. § (1) bekezdése alapján – a társasággal kötött megállapodása szerint – többféle jogviszonyban is végezhet munkát a vállalkozásban:

- munkaviszonyra vonatkozó szabályok, azaz a Munka törvénykönyve¹¹ szerint,
- megbízási jogviszonyban a Ptk. előírásai szerint,

¹¹ 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

- tagsági jogviszonyban a Tbj. szerint,
- kisadózó vállalkozásban személyesen közreműködő tagként a Katv. szerint.

Tag esetében azt is vizsgálni kell, hogy a társaságnak vezető tisztségviselője-e vagy sem.

IV./2. A gazdasági társaságok tagjainak biztosítási kötelezettsége

A gazdasági társaságok tagjai, s azon belül is a társaság ügyvezetését ellátók társadalombiztosítási kötelezettségeinek kérdésköre szinte minden vállalkozót érint. A Tbj. szempontjából munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében munkát végző személynek kell tekinteni a társas vállalkozónak nem minősülő vezető tisztségviselőt, feltéve, hogy járulékalapot képező jövedelemnek minősülő tiszteletdíja (díjazása) eléri a minimálbér harminc százalékát, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét. Azaz az olyan ügyvezető, aki nem munkaviszonyban és nem tagként látja el feladatait, ő is biztosítottnak számít.

Vezető tisztségviselő:

- a közkereseti társaság és a betéti társaság üzletvezetésre jogosult egy vagy több tagja,
- a korlátolt felelősségű társaság egy vagy több természetes személy ügyvezetője,
- az egyesülésnél – a társasági szerződés előírásai szerint – az igazgató vezető tisztségviselőként vagy az igazgatóság, mint testület látja el az ügyvezetési teendőket.

Azaz vezető tisztségviselő lehet a társaság tagja vagy olyan személy, aki nem tagja:

vezető tisztségviselő	munkaviszonyban	tag/ nem tag	munkaviszony szerinti tb- kötelezettségek szerint
	nem bérszám- fejtett megbízás alapján	tag	bt., kft., kkt. jövedelemtől függetlenül társas vállalkozó tb- kötelezettségek szerint
	megbízás alapján	nem tag	munkavégzésre irányuló jog- viszony alapján tb-kötelezettségek szerint

A vezető tisztségviselőnek (ügyvezetőnek) két alapvető feladata van: ő a társaság ügyvezetője és a törvényes képviselője. Ügyvezetés¹² a jogi személy irányításával kapcsolatos minden olyan döntés meghozatala, amely nem tartozik a tagok vagy alapítók hatáskörébe.

Összegezve, a társas vállalkozás tagja alapvetően háromféle jogviszonyban végezhet munkát a társaságban:

- munkaviszony,
- megbízási jogviszony,
- tagsági jogviszony.

Ezeken belül különbséget kell tenni aszerint is, hogy a tag a gazdasági társaság vezető tisztségviselője-e. A vezető tisztségviselői jogviszony társa-

12 A vezető tisztségviselő ügyvezetési tevékenységét a társaság érdekeinek elsődlegessége alapján köteles ellátni, összhangban az adott helyzetben általában elvárhatóság követelményével.

dalombiztosítási szempontból vagy munkaviszonyt vagy társas vállalkozói jogviszonyt, illetve választott tisztségviselői jogviszonyt eredményez.

	Tag és vezető tisztségviselő	Nem vezető tisztségviselő tagok (pl.: kültag, azok, akik a vezető tisztségviselés ellátásán túl a társaságnál munkát végeznek)
Munkaviszony	munkaviszony szabályai szerint munkaszerződés alapján végeznek munkát	
Tagsági jogviszony alapján	a betéti társaság, a közkereseti társaság és a korlátolt felelősségű társaság természetes személy tagjai társas vállalkozónak minősülnek, ha a társaság ügyvezetését nem munkaviszony alapján látják el	társas vállalkozóként (tagi jogviszonyban), ha a tevékenységüket nem munkaviszony és nem megbízási jogviszony keretében végzik
Megbízás	tárgyhavi járulékalapot képező jövedelme eléri a minimálbér 30 százalékát = választott tisztségviselői jogviszony	megbízási jogviszonyban, ha megbízási szerződés alapján végzik tevékenységüket, a Ptk. szabályai szerint

IV./3. Járulékfizetési kötelezettség társas vállalkozó és társas vállalkozónak minősülő ügyvezető esetén

A társas vállalkozó esetében a társadalombiztosítási kötelezettség szempontjából kiemelkedő jelentősége van annak, hogy a társas vállalkozás tagja, vezetője a tevékenységét milyen jogviszonyban végzi.

1. A társas vállalkozó biztosítási jogviszonyának tartama

- A gazdasági társaság, az egyesülés, a szabadalmi ügyvivői társaság, szabadalmi ügyvivői iroda tagja esetében a tényleges személyes közreműködési kötelezettség kezdete napjától annak megszűnése napjáig,
- egyéni cég tagja esetében az egyéni cég tagjává válás napjától az egyéni cégben fennálló tagság megszűnésének napjáig,
- egyéb esetben a társas vállalkozásnál létesített tagsági jogviszony, illetve a vezető tisztségviselői jogviszony létrejötté napjától annak megszűnéséig tart.

Az egyéni cég esetében a biztosítási kötelezettség azonnal fennáll, vagyis itt nem kell vizsgálni a személyes közreműködés kezdő és befejező napját, mert a biztosítási kötelezettség attól a naptól kezdve áll fenn, amelyik napon a vállalkozó az egyéni cég tagjává vált.

2. A társas vállalkozó a tb szempontjából a következő formákban végezhet munkát:

- főfoglalkozásban (nincs más 36 órás jogviszonya),
- ún. többes jogviszonyban, ide tartozik a heti 36 órás foglalkoztatással munkaviszonyban álló, illetve közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali rendszerű oktatás keretében tanulmányokat folytató tanuló,

– kiegészítő tevékenység keretében (ld. II. fejezet, nyugdíjas).

Szabadalmi ügyvivői társaság, iroda esetében:

- tagsági jogviszony keretében,
- alkalmazotti jogviszony keretében.

Ügyvédi iroda, közjegyzői iroda, végrehajtói iroda, gépjárművezető-képzőmunkaközösség, oktatói munkaközösség esetében a társas vállalkozásokra vonatkozó előírások érvényesek.

Az egyéni cégben az ügyvezetést vezető tisztségviselői vagy tagsági jogviszony keretében láthatja el a tag, ezekben az esetekben társas vállalkozónak minősül.

3. Főfoglalkozású társas vállalkozó járulékfizetése

A főfoglalkozású társas vállalkozó biztosítottnak minősül, ennek megfelelően a jogszabályi rendelkezések alapján a következő járulékokat kell havonta fizetnie:

- természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%,
- pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%,
- munkaerőpiaci járulék 1,5%,
- nyugdíjjárulék 10%.

A járulékokat a járulékalapot képező jövedelem alapulvételével fizeti meg, de van egy minimuma (járulékfizetési alsó határ). A természetbeni, pénzbeli egészségbiztosítási járulék és a munkaerőpiaci járulék esetében a járulék alapja a havi jövedelem, de legalább a minimálbér, középfokú végzettséget igénylő főtevékenység esetén pedig legalább a garantált bérminimum 150%-a. A nyugdíjjárulék alapja a havi jövedelem, de legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum.

A vállalkozást terhelő 19,5%-os szociális hozzájárulási adó alapja a figyelembe vett jövedelem, de legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum 112,5%-a.

A járulékfizetési kötelezettséget havonta kell megállapítani. Például, ha 2018. január hónapban személyes közreműködésre való tekintettel jövedelem kifizetése nem történt, akkor is legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum után kell megfizetni a járulékokat. Amennyiben magasabb összeg kifizetésére kerül sor, akkor a ténylegesen kifizetett bruttó bér a megemelt járulékok alapja.

4. Ügyvezetés megbízási jogviszonyban

A gazdasági társaság ügyvezetője megbízási jogviszony keretében (ami díjazás nélkül is történhet) csak akkor láthatja el az ügyvezetői teendőket, ha nem tagja a társaságnak vagy ha a tulajdonosról van szó. Utóbbi esetében az ügyvezetésen túl társas vállalkozóként személyesen is közreműködik a társaság tevékenységében, így társas vállalkozónak minősül.

A társas vállalkozói jogviszony biztosítási jogviszonyt jelent, így azt be kell jelenteni a T1041-es nyomtatványon. Társas vállalkozóként a járulék és a szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettsége az alábbiak szerint áll fenn:

- a 10% nyugdíjjárulék alapja havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum,

- 8,5% (4+3+1,5) egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék alapja havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum 150%-a¹³,
- a 19,5% szociális hozzájárulási adó alapja legalább a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-a.

Ha az ügyvezető a feladatát ingyen látja el, a fenti közterheket akkor is meg kell fizetni legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum (ha a vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú végzettséget igényel) alapján.

Társas vállalkozói jogviszonyban szociális hozzájárulási adókedvezmény érvényesíthető, ha az ügyvezető tag 2011. december 31-én I., II. vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló¹⁴ törvény értelmében rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül, akkor – 255.000 Ft összegig – 19,5%-os szociális hozzájárulási adókedvezménnyel élhet.

Ha az ügyvezető nem tagja a társas vállalkozásnak, abban az esetben a megbízásban ellátott vezetői tisztségviselői jogviszony esetén akkor jön létre biztosítási jogviszony, ha a járulékalapot képező megbízási díj eléri a minimálbér 30%-át, illetőleg naptári napokra annak harmincad részét. Ilyenkor szintén a 'T1041-es nyomtatványon kell bejelenteni a megbízási jogviszonyt, és a személyi jövedelemadó-előleg számításánál figyelembe vett jövedelem alapján kell megfizetni **a 10% nyugdíjjárulékot, a 4% természetbeni egészségbiztosítási járulékot, valamint a 3% pénzbeli egészségbiz-**

13 Nem fizet 1,5 százalékos mértékű munkaerőpiaci járulékot az a társas vállalkozó, aki a közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben, tanul, vagy a vállalkozói tevékenysége mellett munkaviszonnyal is rendelkezik, saját jogú nyugdíjas vagy a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

14 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény

tosítási járulékot. A társas vállalkozásnak pedig meg kell fizetnie a fenti alap után a 19,5%-os szociális hozzájárulási adót. Munkaerőpiaci járulékot (1,5%) nem kell fizetni.

Amennyiben a megbízási díj nem éri el a minimálbér 30%-át, akkor nem jön létre biztosítási jogviszony, így járulékfizetési kötelezettség sem keletkezik, azonban – az ingyenes megbízást kivéve – a 19,5% szociális hozzájárulási adót meg kell fizetni.

A Ptk. rendelkezései alapján a kkt. és bt. tekintetében harmadik személlyel nem lehet megbízási szerződést kötni az ügyvezetői tisztség ellátására. Ezek a gazdasági társaságok ugyanis személyegyesítő társaságok, vagyis kizárólag tagot lehet megbízni, illetve tagot lehet megválasztani ügyvezetőnek. Betéti társaságok esetében ráadásul a Ptk. kiköti, hogy az ügyvezető tisztséget kizárólag a beltág láthatja el (a kültag nem, mivel a társaság kötelezettségeiért nem tartozik helytállási kötelezettséggel).¹⁵ Ez azt jelenti, hogy a bt. és kkt. ügyvezetője ezen tisztségére tekintettel minden esetben társas vállalkozónak minősül, ha a tisztséget nem munkaviszonyban látja el.

Kivételek a járulékfizetés alól:

A járulékfizetési kötelezettség alól az alábbi esetekben a törvény mentességet biztosít vagy a járulékfizetés csökkentését engedélyezi a társas vállalkozó számára:

- ha a vállalkozó táppénzben, baleseti táppénzben, csecsemőgondozási díjban részesül,

¹⁵ Ptk. 3:144. §, 3:154-156 §

- a gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, ápolási díj igénybevétele esetében. Nem jár a kedvezmény, ha ezen díjak fizetésének időtartama alatt személyesen közreműködik a vállalkozásban.
- Amennyiben csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban és gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben egyidejűleg részesül,
- ha katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- fogvatartott,
- az ügyvédi, szabadalmi ügyvivői, közjegyzői kamarait tagsága szünetel.

A fentiek alapján, ha a társas vállalkozó – ügyvezető – a felsorolt anyasági támogatások valamelyikében részesül és ápolási díj vagy gyes alatt nem folytatja személyesen az ügyvezetői tisztséget és nem vesz fel díjazást az ügyvezetői tevékenység végzéséért, akkor a tárgy hónapban nem keletkezik járulékfizetési kötelezettsége. Az ügyvezető azonban társas vállalkozóként továbbra is biztosított marad (nem szünetel a biztosítás, nem kell kijelenteni a '1041-es nyomtatványon), csak ezt az időtartamot járulégmentes időtartamként kell szerepeltetni a '08-as bevallás M lapján.

Abban az esetben, amikor a társas vállalkozó nem dolgozik folyamatosan egész hónapban, akkor arányosítani kell a fizetendő járulékokat a minimálbér 1/30-ad része alapján. Ugyanígy kell arányosítani akkor is, ha a biztosítási jogviszony hó közben változik (kezdődik vagy megszűnik).

Ha a társas vállalkozó közép- vagy felsőfokú tanulmányokat folytat a vállalkozói tevékenysége mellett nappali tagozaton, akkor nem kell fizetnie

1,5% munkaerőpiaci járulékot sem. Ugyancsak nem kell megfizetni ezt a járulékot, ha a vállalkozó saját jogon öregségi nyugdíjassá válik.

A fizetés nélküli szabadságon töltött időszak sem minősül munkaviszonynak, így nem kell ezen időszak alatt járulékot fizetni.

5. Munkaviszonyban ellátott ügyvezetés, személyes közreműködés

A munkaviszonyban történő ügyvezetésnél nincs különbség aszerint, hogy az ügyvezető tagja vagy sem a társaságnak.

! A munkaviszonyban ellátott ügyvezetés egyértelműen biztosítási jogviszonyt eredményez.

A munkaviszony esetében ingyenes munkavégzésről nem beszélhetünk, mint ahogy a megbízási jogviszony esetében sem. Általános szabály, hogy a munkaviszonyban a munkabérnek teljes munkaidőben történő foglalkoztatás esetén el kell érnie legalább a minimálbért, illetve ha a tevékenység legalább középfokú szakképzettséget igényel, akkor a garantált bérminimumot. **Ha az ügyvezető munkaviszonyban látja el a feladatait, akkor a munkabéréből levonásra kerül a 15% személyi jövedelemadó előlegesen túl a 10% nyugdíjjárulék, a 3% pénzügyi egészségbiztosítási járulék, a 4% természetbeni egészségbiztosítási járulék és a 1,5% munkaerőpiaci járulék.**

A munkáltató a munkabér után megfizeti a 19,5% szociális hozzájárulási adót (+1,5% szakképzési hozzájárulást). Amennyiben a feltételek adottak, akkor munkaviszony esetén a munkáltató szociális hozzájárulási adókedvezményvel élhet. Ha például az ügyvezető megváltozott munkaké-

pessége alapján rokkantsági ellátásban részesül, akkor a társaság mint munkáltató, szociális hozzájárulási adókedvezményt vehet igénybe.

6. Többes jogviszonnal rendelkező társas vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

Gyakran előfordul, hogy a társas vállalkozó egy időben többféle jogviszonyban is dolgozik. A többes jogviszony esetén az alábbiakat kell szem előtt tartani:

- *munkaviszony esetében azt kell vizsgálni, hogy a foglalkoztatás az összes munkaviszony esetén eléri-e együttesen a heti 36 órát,*
- *vagy nappali közép- vagy felsőfokú tanulmányokat folytat-e a társas vállalkozó.*

Ha igen, nem kell más jogcímen díjazás nélkül járulékot fizetni. Úgyis mondhatnánk, hogy ha van másik főállás, akkor nem kell társas vállalkozóként – pusztán a tagi jogviszony miatt – járulékot fizetni.

Ez azt jelenti, hogy ha a társas vállalkozónak minősülő ügyvezető a társaságnál vagy más munkáltatónál heti 36 órát meghaladó munkaviszonyban is áll, akkor az ügyvezető miatt a járulékkötelezettsége csak az ügyvezetői díjazás után áll fenn; ha az ingyenes, akkor nincs járulékfizetés.

Akkor sem kell a társas vállalkozóként biztosított ügyvezetőnek legalább a járulékfizetési alsó határ után a járulékkötelezettségét teljesítenie, ha tanulmányokat folytat, azaz, ha az ügyvezető közép- vagy felsőfokú oktatási intézményben nappali képzés keretében folytat tanulmányokat. Itt fontos, hogy a hallgató ténylegesen részt vegyen a nappali képzésben.

! – *Több cégben is lehet tag egy természetes személy. Abban az esetben, ha a társas vállalkozónak minősülő ügyvezető egy másik gazdasági társaság társas vállalkozója, akkor minden évben január 31-ig választhat, hogy melyik jogviszonyában kívánja a járulékfizetési alsó határ után teljesíteni a járulékkötelezettségét.*

Ezt a bejelentést egy kötetlen formájú nyilatkozattal is lehet teljesíteni. Amennyiben a többes foglalkoztatási jogviszony év közben keletkezik, akkor év közben kell ezt a nyilatkozatot megtenni.

Ha a társas vállalkozóként biztosított ügyvezető egyéni vállalkozói jogviszonnyal is rendelkezik, akkor alapesetben egyéni vállalkozóként áll fenn legalább a járulékfizetési alsó határ után a járulékkötelezettség. Nyilatkozattal itt is lehetőség van arra, hogy a járulékokat társas vállalkozóként fizesse meg a tárgyév január 31-ig tett nyilatkozat alapján.

Nem jön létre feltétlenül többes biztosítási jogviszony abban az esetben, ha a tag egyszerre ügyvezető és emellett ténylegesen személyesen tagként vesz részt a cég gazdasági tevékenységében. Ebben az esetben ugyanis a tag a Tbj. 4. § (d) bekezdés 1. pontja alapján a gazdasági tevékenység személyes folytatására tekintettel lesz társas vállalkozóként biztosított, az ügyvezetői tisztsége alapján pedig csak akkor kell biztosítási kötelezettséget megállapítani, ha a tárgyhavi ügyvezetői díjazás a minimálbér 30%-át eléri.

7. A cégvezető társadalombiztosítási jogállása

A cégvezető az ügyvezetők munkáját segítő olyan személy, aki a cég folyamatos működéséért felel.

A cégvezetőnek munkaviszonyban kell ellátni ezt a tisztséget, vagyis a cégvezetőt nem társas vállalkozóként, hanem munkavállalóként kell bejelenteni.¹⁶

A Ptk. szerint tag és harmadik személy is lehet cégvezető.

8. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozók járulékfizetési kötelezettsége

A társas vállalkozásnak a kiegészítő tevékenységet folytatónak minősülő társas vállalkozó után 2018-ban 7.320 Ft összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot kell havonta fizetnie.

Amennyiben a nyugdíjas vállalkozó vagy ügyvezető jövedelmet vesz fel, akkor a jövedelem után 10% nyugdíjjárulékot kell fizetnie.

Amennyiben a nyugdíjas vállalkozónak egy időben több jogviszonya is fennáll, akkor az egészségügyi szolgáltatási járulékot csak egyszer kell megfizetnie. Döntését írásban kell megtennie a vállalkozások felé, hogy melyik vállalkozásban kívánja megfizetni a havi 7.320 Ft-ot. A nyilatkozatot minden év január 31-ig kell megtenni. Ha egyszerre egyéni és társas vállalkozó is a nyugdíjas vállalkozó, akkor alapesetben az egészségügyi szolgáltatási járulékot az egyéni vállalkozásában kell megfizetnie. Ha évközben válik saját jogú nyugdíjassá a társas vállalkozó, akkor az év hátralévő időszakára vonatkozóan kell a nyilatkozatot megtennie, hogy melyik vállalkozás fogja utána megfizetni az egészségügyi szolgáltatási járulékot.

A nyugdíjba vonulással a társas vállalkozó előző jogviszonyát le kell zárni, a változást a T1041-es nyomtatványon be kell jelenteni a NAV felé.

16 Ptk. 3:113. §

9. Ügyvezető kisadózó járulékkötelezettsége

A gyakorlatban előfordulhat, hogy a társas vállalkozóként biztosított ügyvezető emellett kisadózónak (katás) is minősül. Ekkor választhat-e, hogy melyik jogviszonyában legyen főfoglalkozású?

Ilyen esetben nincs választási lehetőség, az ügyvezetőnek legalább a járulékfizetési alsó határ után teljesítenie kell a járulékkötelezettségét, kisadózóként pedig csak az alacsonyabb 25.000 Ft/hó összegű tételes adót kell megfizetnie, de ez nem jár a kisadózói jogviszonyban biztosított jogviszonnyal.

10. Ügyvezető biztosítási és járulékfizetési kötelezettsége külföldi munkavégzés esetében

Napjainkban gyakran előfordul olyan eset is, hogy a társas vállalkozó az ügyvezetői tisztség fenntartása mellett külföldön vállal munkát. Külföldi munkavégzés esetén mindig meg kell vizsgálni Magyarország és az adott külföldi állam között megkötött szociálpolitikai egyezményt, illetve ha a külföldi munkavégzés uniós tagállamban történik, akkor az uniós szociális egyezményének a rendelkezéseit kell betartani.

Külföldi munkavállalás esetén fontos alapelv az ún. „egy tagállam alá tartozás” elve, amely azt jelenti, hogy több államban végzett tevékenység esetében egy állam biztosítási joga alá tartozhat a munkavállaló.

Tehát ha a munkavállaló egy másik uniós országban vállal munkát, itthon pedig társas vállalkozó, akkor a magánszemély csak az egyik állam biztosítási joga alá tartozhat.

Amennyiben a társas vállalkozó olyan államban vállal munkát, amely állammal Magyarország nem kötött szociális biztonsági szerződést, akkor a

biztosítási kötelezettséget a munkavégzés helye szerinti állam társadalombiztosítási joga alapján kell megállapítani.

Külföldi munkavégzés esetén a biztosítási kötelezettség helyére vonatkozóan az uniós szociális biztonsági egyezményről szóló 987/2009/EK rendelet¹⁷ 16. cikkének előírásai az irányadók. A 16. cikkely 1. pontja kimondja „Az a személy, aki két vagy több tagállamban végez különböző tevékenységeket, értesíti erről a lakóhelye szerinti tagállam illetékes hatósága által kijelölt intézményt.” Magyarországon a társaság székhelye szerint illetékes Kormányhivatal Egészségbiztosítási Szervének hatásköre a biztosítási kötelezettség helyének a megállapítása.

11. Társas vállalkozó családi járulékkedvezménye

A családtámogatási rendszer nemcsak a munkavállalókat, hanem a társas vállalkozókat is támogatja.

Ennek keretében a társas vállalkozó is érvényesíthet a családi járulékkedvezményt, amelynek mértéke maximum a tárgyhavi tényleges díjazást terhelő járulékok nagyságrendje.

Ugyanakkor nem jogosult járulékkedvezményre az az ügyvezető, aki nem részesül ügyvezetőként díjazásban, s a járulékfizetést csak a minimálbér alapján teljesíti.¹⁸

¹⁷ 987/2009/EK rendelet a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról

¹⁸ Járulékkedvezményről bővebben: <http://www.jogpontok.hu/download/TBJarulekokEsSZOHAELoMunkaTerhei.pdf>, http://www.jogpontok.hu/download/CsaladiKedvezmenyek_SZJA_TB_CSOK.pdf

12. Összefoglaló táblázat az ügyvezetés kapcsán fizetendő közterhekről

Jogviszony	Fizetendő tb közterhek	Érvényesíthető szociális hozzájárulási adókedvezmény?
Munkaviszonyban ellátott ügyvezetés	10% nyugdíjjárulék, 3% pénzbeli egészségbiztosítási járulék, 4% természetbeni egészségbiztosítási járulék, 1,5% munkaerőpiaci járulék, 19,5% szociális hozzájárulási adó.	Igen, ha a kedvezményhez szükséges adott feltételek fennállnak, és amennyiben a kedvezményhez hatósági igazolás is szükséges, akkor ezzel is rendelkezik a munkáltató.
Társas vállalkozói jogviszonyban ellátott ügyvezetés	10% nyugdíjjárulék alapja havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum, 8,5% egészségbiztosítási- és munkaerőpiaci járulék alapja havonta legalább a minimálbér/garantált bérminimum 150%-a, 19,5% szociális hozzájárulási adó minimális alapja legalább a minimálbér/garantált bérminimum 112,5%-a.	Amennyiben az ügyvezető adott szempontok szerint megváltozott munkaképességűnek minősül, akkor a megváltozott munkaképességre tekintettel kedvezmény érvényesíthető.

A társas vállalkozások és társas vállalkozók helye a tb rendszerében

Jogviszony	Fizetendő tb közterhek	Érvényesíthető szociális hozzájárulási adókedvezmény?
Megbízásban ellátott ügyvezetés, ha biztosítási jogviszony fennáll	10% nyugdíjjárulék, 3% pénzbeli egészségbiztosítási járulék, 4% természetbeni egészségbiztosítási járulék és 19,5% szociális hozzájárulási adó.	Nem.
Heti 36 órás munkaviszony melletti további foglalkoztatási jogviszony	A ténylegesen fizetett jövedelem után 10% nyugdíjjárulék, 3% pénzbeli egészségbiztosítási járulék, 4% természetbeni egészségbiztosítási járulék és 19,5% szociális hozzájárulási adó.	Nem.
Kiegészítő tevékenységű nyugdíjas	Amennyiben nem vesz fel jövedelmet: 7320 Ft egészségügyi szolgáltatási járulék. Amennyiben jövedelmet vesz fel: a jövedelem után 10% nyugdíjjárulék.	Nem.

A fentiek alapján a tagi jogviszonyban vagy főállású társas vállalkozói viszonyban lévő társas vállalkozónak a járulékokat legalább a minimálbér szerinti, vagy amennyiben a fő tevékenysége legalább középfokú végzettséget igényel, akkor az alábbi járulékfizetési kötelezettséget köteles havonta teljesíteni:

Társas vállalkozó járulékai legalább a minimálbér után			
Minimálbér bruttó összege 2018-ban forintban 138 000			
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke %-ban	Mértéke forintban
A társas vállalkozást terhelő	Szociális hozzájárulási adó alapja: a minimálbér 112,5 %-a	19,50%	30 274
	Szakképzési hozzájárulás	1,50%	2 070
Összes vállalkozást terhelő kötelezettség a bruttó bér alapján:		21%	32 344
Tagi jogviszonyban lévőket terhelő	Személyi jövedelemadó	15%	20 700
	Munkaerő-piaci járulék alapja: a minimálbér 150 %-a	1,50%	3 105
	Egészségbiztosítási járulék alapja: a minimálbér 150 %-a	7%	14 490
	Nyugdíjjárulék	10%	13 800
Tagi jogviszonyban lévőket terhelő kötelezettség összesen:		33,50%	52 095
Összes kötelezettség havonta (32 344+52 095)			84 439
Társaságot terhelő összes költség (138 000 + 32 344)			170 344
Minimálbér nettó összege 2018-ban (138 000 - 52 095)			85 905

A járulékfizetési kötelezettség legalább a garantált bérminimum alapján:

Társas vállalkozó járulékai a garantált bérminimum után (középfokú végzettséget igénylő főtevékenység esetén)			
Minimálbér bruttó összege 2018-ban forintban 180 500			
Járulékok, levonások 2018-ban		Mértéke % -ban	Mértéke forintban
A társas vállalkozást terheli	Szociális hozzájárulási adó alapja: a minimálbér 112,5 %-a	19,50%	39 597
	Szakképzési hozzájárulás	1,50%	2 708
Összes vállalkozást terhelő kötelezettség a bruttó bér alapján:		21%	42 305
Tagi jogviszonyban lévőket terheli	Személyi jövedelemadó	15%	27 075
	Munkaerő-piaci járulék alapja: a minimálbér 150 %-a	1,50%	4 061
	Egészségbiztosítási járulék alapja: a minimálbér 150 %-a	7%	18 953
	Nyugdíjjárulék	10%	18 050
Tagi jogviszonyban lévőket terhelő kötelezettség összesen:		33,50%	68 139
Összes kötelezettség havonta (32 344+52 095)			110 443
Társaságot terhelő összes költség (138 000 + 32 344)			222 805
Minimálbér nettó összege 2018-ban (138 000 - 52 095)			112 361

! Az ügyvezetők esetében a minimálbér alatt nem a garantált bérminimumot, hanem a tényleges, a tárgyévben hatályos minimálbért kell érteni, mivel a NAV álláspontja szerint az ügyvezetői tisztség ellátása nem igényel semmiféle szakképzettséget.

Mivel az ügyvezető feladatát díjazás nélkül is elláthatja, emiatt az szja-alap és a járulékalap elválhat egymástól. Ha nincs tényleges díj, akkor nem kell szja-t fizetni, de a járulékokat legalább a minimálbér alapulvételével meg kell fizetni.

IV./4. Bejelentés, változásbejelentés

1. Biztosítási jogviszony kezdetének bejelentése

A munkáltatónak és a kifizetőnek az általa foglalkoztatott magánszemélyekre vonatkozóan bejelentési kötelezettsége van az adóhatóság felé.

A társaság tevékenységében személyesen közreműködő társas vállalkozó esetében a vállalkozásnak kell megtenni a tag biztosítási jogviszonyával kapcsolatos bejelentéseket. A bejelentést és a változásbejelentést a 'T1041-es bejelentő és változásbejelentő lapon kell megtenni az adóhatóság felé a munkáltató vagy a kifizető által foglalkoztatott biztosítottak adatairól a foglalkoztatás megkezdése előtt, legkésőbb az első munkanapon.

A bejelentéskor a következő adatokat kell megadni: a foglalkoztatott családi és utónevét, adóazonosító jelét, születési idejét, biztosítási jogviszonyának kezdetét, kódját, a biztosítás szünetelésének időtartamát, a heti munkaidejét, a FEOR-számát, a végzettségét, szakképzettségét, szakképesítését, továbbá az ezt igazoló okiratot kibocsátó intézmény nevét és az okirat számát.

2. A biztosítási jogviszony végének bejelentése

Amennyiben megszűnik a fennálló jogviszony, a foglalkoztatás megszűnését követő 8 napon belül kell bejelenteni a területileg illetékes elsőfokú adóhatóságnak.

A biztosítási jogviszony többféle jogcímen szűnik meg, pl. a biztosított felmond, munkaviszonya közös megegyezéssel megszüntetésre kerül vagy teljesíti a megbízási szerződésben foglaltakat.

Ugyancsak 8 napon belül kell bejelenteni a biztosítási jogviszony szüneteltetését is.

3. A biztosítási jogviszonnyal kapcsolatos változásbejelentések

A biztosított munkakörét jelölő foglalkozás FEOR-számának vagy heti munkaidejének a megváltozását a változást követő 15 napon belül kell bejelenteni.

A FEOR-szám a KSH által kiadott Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszerén a biztosított munkakörére vonatkozó meghatározás.

4. A biztosítás szünetelésével kapcsolatos bejelentések

A biztosítás szünetelésének kezdetét és végét a biztosítási jogviszony szünetelésének kezdetét és végét követő 8 napon belül kell bejelenteni.

A biztosítás a következő esetekben szünetel:

- fizetés nélküli szabadság ideje alatt,
- önkéntes tartalékos katonai szolgálat teljesítése esetén,
- igazolatlan távollét esetén,
- előzetes letartóztatás, szabadságvesztés időtartama alatt.

5. Megbízási szerződésekkel kapcsolatos bejelentések

Megbízási szerződéssel foglalkoztatott esetében csak akkor van bejelentési kötelezettség, ha a megbízási szerződésben foglalt díj összege eléri a minimálbér 30%-át, illetve tört hónap esetén annak arányos részét.

A 30% meghatározásánál érvényesíteni lehet az Szja törvény önálló tevékenységre vonatkozó előírását, mely szerint az önálló tevékenységnél a jövedelem a bevétel 90%-a (vagyis 10% költséghányadot lehet érvényesíteni). Ebben az esetben nem kell a tényleges költségekkel elszámolni. Amennyiben a költségek nagyságrendje meghaladja a 10%-ot, akkor érvényesíteni lehet a tételes költségelszámolást a bevételekkel szemben. Ebben az esetben szja-előlegként a munkáltatónak vagy a kifizetőnek maximálisan a bevétel 50%-át lehet levonni. Figyelni kell arra, hogy a társas vállalkozásban személyesen közreműködő tag, a gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének tevékenysége az Szja törvény értelmében nem önálló tevékenységnek minősül, így a bevétel egésze a magánszemély jövedelmének számít és a 10%-os költséghányad vagy a tételes költségelszámolás nem alkalmazható.

6. Társas vállalkozókra vonatkozó bejelentések

A társas vállalkozás tevékenységében személyesen közreműködő tag esetében is a társas vállalkozásnak a szükséges bejelentéseket meg kell tennie.

A társaság tevékenységében személyesen közreműködő társas vállalkozó magánszemély tag általánosan abban az esetben is biztosítottnak minősül, amennyiben a személyes közreműködésére tekintettel semmilyen juttatásban nem részesül.

Az ügyvezetési feladatokat ellátó magánszemély tag esetében a biztosítási jogviszonyra vonatkozó bejelentési kötelezettségek teljesítéséhez a társas vállalkozóra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, amennyiben a tag a társaság ügyvezetését nem munkaviszony keretében, hanem megbízási szerződés alapján látja el, akár díjazás nélkül is.

7. A kisadózókra vonatkozó bejelentések

A kisadózó vállalkozásnak (katás vállalkozó vagy vállalkozás) a kata választásával egyidejűleg be kell jelentenie a vállalkozás tevékenységében részt vevő kisadózó magánszemélyek adatait.

! Kötelező kisadózóként bejelenteni a vállalkozásban személyes közreműködésre köteles tagokat, a kisadózó vállalkozással megbízási jogviszonyban álló tagokat.

A betéti társaság, a közkereseti társaság esetében a kisadózóként be nem jelentett tag kizárólag munkaviszony keretében működhet közre. A kisadózó vállalkozó a tételes adó (50.000 vagy 25.000 Ft/hó) megfizetésével egyben eleget tesz a járulékfizetési kötelezettségének is.

8. Egyszerűsített foglalkoztatás bejelentése

Az egyszerűsített foglalkoztatásról szóló törvény¹⁹ lehetőséget ad arra, hogy bizonyos mezőgazdasági és turisztikai időnyomunkákra és alkalmi munkákra vonatkozóan egyszerűsített munkaviszony létesüljön. Ezt a 'T1042 E, illetve a 'T1042TEL bejelentőlapon lehet megtenni.

19 2010. évi LXXV. sz. törvény az egyszerűsített foglalkoztatásról

IV./5. Nyilvántartással kapcsolatos feladatok

A Tbj. 44. §-a részletesen meghatározza, hogy a biztosítottokról milyen nyilvántartásokat kell vezetni. A biztosított magánszemélyek adatait rögzíteni kell. A nyilvántartásnak a következőket kell tartalmaznia: a biztosított neve, személyi adatai, tajszáma, a foglalkoztató adatai, a biztosítás kezdete, befejezése, a jogviszonyra vonatkozó adatok, a levont járulékok alapja és összege.

A munkáltatónak, foglalkoztatónak az szja-bevalláshoz kapcsolódóan a tárgyévet követő év január 31-ig igazolást kell adnia a biztosított részére a biztosítási idő tartamáról, a levont járulékok összegéről, valamint a családi járulékkedvezményekről. Ha a munkaviszony év közben szűnik meg, akkor a fenti igazolásokat soron kívül kell a munkavállaló részére átadni.

A könyvelő programok ezeket a feladatokat a program keretében elvégzik és el is készítik a szükséges igazolásokat.

IV./6. Járulékbevallás és befizetés határideje

A fizetendő járulékok összegét havonta kell kiszámítani és bevallani az adóhatóság felé a tárgyhónapot követő hó 12. napjáig. A járulékbevallást az ún. '08-as számú nyomtatványon kell elvégezni, elektronikus formában. A havi járulékok megfizetését is eddig az időpontig kell teljesíteni.

IV./7. A mulasztás és késedelem jogkövetkezményei

- ! *Fontos, hogy a vállalkozásnak minden munkát végző vagy személyesen közreműködő tagját, alkalmazottját be kell jelenteni.*

A be nem jelentett alkalmazottak, a társaság tevékenységében személyesen közreműködő magánszemélyek bejelentésének, a változások bejelentésének elmulasztásával a vállalkozás törvénysértést követ el, amely mulasztási bírsággal sújtható.

V. A szociális hozzájárulási adó (szochó)

V./1. A szochó mértéke és alapja

2012. január 1-jétől megszűnt a foglalkoztatók által fizetendő 27%-os mértékű társadalombiztosítási járulék, amelyből 24% volt a nyugdíjbiztosítási járulék, 2% volt az egészségbiztosítási járulék és 1% volt a munkaerőpiaci járulék.

Helyébe a szociális hozzájárulási adó lépett, melynek megfizetése senkit, semmilyen társadalombiztosítási ellátásra nem jogosít.

! *A szociális hozzájárulási adó mértéke 2018. január 1-től 19,5%.*

A szociális hozzájárulási adót a következő jogviszonyok után kell bevalani és megfizetni:

- munkaviszonyban foglalkoztatott munkavállalók után,
- a társas vállalkozásoknál a tagi jogviszonyban történő személyes közreműködés után.

Az adó alapja munkaviszony esetében a bruttó bér (csökkentve az érdekképviseleti tagdíj összegével), egyéni vállalkozó vagy tagi jogviszony esetében legalább a mindenkori minimálbér vagy a garantált bérminimum 112,5%-a.

A szociális hozzájárulási adó 2019. évi változásait a X. fejezet tartalmazza.

V./2. Szochomentességek, -kedvezmények

A társas vállalkozásnak nem kell megfizetnie a társas vállalkozó után a szochót, ha a vállalkozó

- táppénzen, baleseti táppénzen van,
- csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás időszakában. Nincs kedvezmény, ha ezen időszakok alatt a társas vállalkozó továbbra is személyesen közreműködik a társas vállalkozásban.
- önkéntes tartalékos katonai szolgálat alatt,
- fogvatartás időszaka alatt,
- ha az ügyvédi, szabadalmi ügyvivői, közjegyzői tevékenységet szünetelteti a társas vállalkozó a szüneteltetés időszaka alatt.

Ugyancsak nem kell a társaságnak legalább a minimálbér 112,5%-a után megfizetni az adót azokra a napokra, amikor a társas vállalkozó legalább heti 36 órás foglalkoztatással járó munkaviszonyban áll. Az egyidejűleg fennálló több munkaviszony esetében az egyes munkaviszonyokban előírt munkaidőt a heti legalább 36 órás foglalkoztatás megállapításánál össze kell adni. Amennyiben a társas vállalkozó egyidejűleg egyéni vállalkozói tevékenységet is folytat, akkor lehetősége van dönteni abban, hogy melyik jogviszonyában fizeti meg a minimálbér 112,5%-a után a szochót. A másik jogviszonyában nem az emelt, hanem a tényleges jövedelem után kell a szochót megfizetni. A magánszemélynek nyilatkozattal kell alátámasztania a választását.

V./3. Társas vállalkozások által érvényesíthető munkahelyvédelmi adókedvezmények

A társas vállalkozások a törvény szerint bizonyos esetekben szociális hozzájárulási adó kedvezményben részesülhetnek. Ezek az adókedvezmények a 25 év alattiak és az 55 éven felüliek foglalkoztatását kiemelkedően támogatják.

Ezek az adókedvezmények 2018. évben a következők:

- 1-2 gyermek esetén: a bruttó munkabér – de legfeljebb 100.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a szociális hozzájárulási adó a foglalkoztatás első 2 évében, illetve ez idő alatt, az említett összeghatárig szakképzési hozzájárulást sem kell fizetni. Továbbá 9,75%-kal csökkenthető a foglalkoztatás 3. évében.
- 3 gyermekre tekintettel családi pótlékra jogosult szülő esetén: a bruttó munkabér – de legfeljebb 100.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a szociális hozzájárulási adó a foglalkoztatás első 3 évében, illetve ez idő alatt, az említett összeghatárig szakképzési hozzájárulást sem kell fizetni. Továbbá 9,75%-kal csökkenthető a foglalkoztatás 4. és 5. évében.

A kedvezmény az anyasági ellátások folyósításának megszűnését követő hónaptól a 45. hónap végéig, de legfeljebb 3 évig, 3 vagy több gyermek esetén 69. hónap végéig, de maximum 5 évig, a tb kifizetőhely, vagy az egészségbiztosítási szerv, illetve a kincstár által kiállított igazolás birtokában érvényesíthető.

- 25 év alatti és 55 év feletti foglalkoztatott után a szocho a bruttó munkabér – de max. 100.000 Ft – után 9,75%-kal csökkenthető. Előbbi esetben utoljára a 25. életév betöltése hónapjának utolsó napjáig, utóbbi esetben az 55. életév betöltése hónapjának első napjától érvényesíthető.

- 25 év alatti, legfeljebb 180 nap biztosítási idővel rendelkező pályakezdő esetén, a NAV által kiadott 15 napnál nem régebbi igazolás birtokában a szocho a bruttó munkabér – de max. 100.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a foglalkoztatás első 2 évében. Ez idő alatt, az említett összeghatárig szakképzési hozzájárulást sem kell fizetni.
- Szakképzettséget nem igénylő munkakörben (FEOR 9) foglalkoztatottak utáni adókedvezmény a bruttó munkabér – de max. 100.000 Ft – után 9,75%-kal csökkenthető.
- Tartósan álláskeresők után a bruttó munkabér – de legfeljebb 100.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a szociális hozzájárulási adó a foglalkoztatás első 2 évében, illetve ez idő alatt, az említett összeghatárig szakképzési hozzájárulást sem kell fizetni. Továbbá 9,75%-kal csökkenthető a foglalkoztatás 3. évében, az állami foglalkoztatási szerv által kiállított igazolás birtokában.
- Mezőgazdasági munkakörben foglalkoztatott munkavállalók után az adókedvezmény a 25 év feletti és 55 év alatti, kizárólag a FEOR 61 csoportjába tartozó, illetve 7333 és 8421 számú foglalkozás szerinti munkakörben érvényesíthető. A szociális hozzájárulási adó a bruttó munkabér – de max. 100.000 Ft – után 9,75%-kal csökkenthető.
- Szabad vállalkozási zónában működő vállalkozás új munkavállalóira tekintettel a bruttó munkabér – de legfeljebb 100.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a szociális hozzájárulási adó a foglalkoztatás első 2 évében, illetve ez idő alatt, az említett összeghatárig szakképzési hozzájárulást sem kell fizetni. Továbbá 9,75%-kal csökkenthető a foglalkoztatás 3. évében. A jogosultság feltétele, hogy a munkáltató az új munkavállalóval létesített munkaviszony átlagos statisztikai állományi létszámát növelje az előző hónaphoz képest, illetve a kedvezményezett

időszakban ne csökkentse azt. További feltétel, hogy az új munkavállaló bejelentett lakóhelye legalább 6 hónapja a szabad vállalkozási zónában vagy ennek határától legfeljebb 20 km-re legyen.

- Kutatók foglalkoztatása után járó adókedvezmény:
- doktori vagy ennél magasabb tudományos fokozattal rendelkező kutató, fejlesztő esetén a bruttó munkabér – de legfeljebb 500.000 Ft – után 19,5%-kal csökkenthető a szociális hozzájárulási adó.
- Doktori képzésben részt vevő hallgató vagy doktorjelölt után a bruttó munkabér – de legfeljebb 200.000 Ft – 9,75%-a az adókedvezmény.
- Karrier Híd Programban résztvevők utáni kedvezmény a bruttó munkabér – de max. 100.000 Ft – 9,75%-a. Feltétele, hogy a munkavállaló legkésőbb a munkába lépést megelőző napon rendelkezzen az állami foglalkoztatási szerv által kiállított hatósági bizonyítvánnyal, melyet 2017. augusztus 31-ig benyújtott kérelem alapján állítanak ki. Az igazoláson fel van tüntetve az érvényességi idő kezdő és utolsó napja.
- A megváltozott munkaképességű vállalkozók után érvényesíthető adókedvezmény, mely megilleti az
 - egyéni vállalkozót, kkt.-t, bt.-t, kft.-t; közös vállalatot, egyesülést, európai gazdasági egyesülést; szabadalmi ügyvivői irodát és társaságot; ügyvédi, közjegyzői, végrehajtói irodát és az egyéni cég tagját.
 - Feltétele, hogy a vállalkozó vagy tag I., II. vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra jogosult, és rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásban részesül, illetve egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 50% vagy kisebb mértékű. Az egyéni vállalkozó, vagy a tag után megállapított adóalap, de legfeljebb a minimálbér kétszerese után a szociális hozzájárulási adó 19,5%-os mértékkel csökkenthető.

V./4. Az adó megfizetése, bevallása, nyilvántartás

A szociális hozzájárulási adót havonta kell megállapítani és a tárgyhónapot követő hónap 12-éig a '08-as számú bevallásban bevallani, és ugyanezen időpontig megfizetni a NAV szociális hozzájárulási adó beszedési számlára.

A társas vállalkozásoknak az adó alapjáról, összegéről, valamint a figyelembe vett kedvezményekről, az adó megfizetésének napjáról tételes, ellenőrizhető nyilvántartást kell vezetniük.

VI. Egészségügyi hozzájárulás (eho)

A társas vállalkozások által kifizetett jövedelmek nagy része után a Tbj. szerint kell szocho-t fizetni. Lehetnek azonban olyan jövedelmek, amelyek után nem szocho, hanem ehofizetési kötelezettség merül fel. Milyen adó az eho?

Az egészségügyi hozzájárulás fizetésének kötelezettségéről az Eho tv.²⁰ rendelkezik. Az egészségügyi hozzájárulást az egészségügyi szolgáltatások finanszírozásához szükséges források kiegészítése érdekében kell fizetni. Az egészségügyi hozzájárulás adó jellegű fizetési kötelezettség, amelyet a törvényben meghatározott jövedelmek után kell megfizetni. A tételes egészségügyi hozzájárulás 2010. január 1-jével megszűnt, így ez a hozzájárulás már csak százalékosan meghatározott adó jellegű fizetési kötelezettség.

Az egészségügyi hozzájárulás az Egészségbiztosítási Alapot illeti meg. A befizetett egészségügyi hozzájárulást az Egészségbiztosítási Alap javára az adóhatóság folyamatosan átutalja.

20 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról

Az egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség 2018-ban:

- A kifizetőt terhelő eho mértéke a szochóval egyezően 19,5% 2018. január 1-től, kivéve a béren kívüli juttatásoknak az Szja törvény 71. §-ában szereplő körét, ami után 14%-os ehót kell fizetniük a kifizetőknek. 19,5%-os kifizetői eho terheli az összevont szja-alapba tartozó adóköteles jövedelmek közül azokat, amelyeket a tb-szabályok szerint nem terhel járulék vagy szochofizetési kötelezettség. Ilyenek például az Szja törvény szerinti egyéb jövedelmek, pl. a titoktartási, hallgatási díj, valamint a kamatkedvezményből származó külön adózó jövedelmek. Ugyancsak 19,5%-os ehót kell fizetni az Szja törvény 70. §-ában részletezett béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes juttatások összege után. Ilyen juttatás például a cégtelefon magáncélú használata, a reprezentáció és üzleti ajándék szja-köteles része. E jövedelmek után a juttatás értékének 1,18-szorosa után kell a 19,5% ehót megfizetni.
- 14%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás fizetési kötelezettség: A magánszemélyt 14%-os eho terheli az alábbi jövedelmek esetében:
 - a vállalkozásból kivont jövedelem után Szja törvény 68. §
 - értékpapír-kölcsönzésből, árfolyamnyereségből származó jövedelem után Szja törvény 67. §,
 - osztalék után Szja törvény 66. §.

A 14%-os eho felső határa 450.000 Ft, vagyis eddig a határig kell csak az ehót megfizetni.

A százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást havonta kell megállapítani és levonni a jövedelem kifizetését (juttatását) követő hónap 12. napjáig.

Az egészségügyi hozzájárulás bevallása:

A százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást a havi '08-as bevallásban kell szerepeltetni.

Ha a jövedelem nem a kifizetőtől származik, a magánszemély a tárgy-évre vonatkozóan elkészített személyi jövedelemadó bevallásában vagy az adóhatóság által összeállított adóbevallási tervezet felhasználásával elkészített személyi jövedelemadó bevallásban számol el az előlegként megfizetett egészségügyi hozzájárulással.

! Az egészségügyi hozzájárulás – önálló adónemként – 2019. január 1-től megszűnik. Azoknál a jogcímeknél, ahol eddig ehofizetési kötelezettség állt fenn, a jövőben szochót kell majd fizetni.

VII. Szakképzési hozzájárulás

! A társas vállalkozásoknak a bruttó bérek után szakképzési hozzájárulást is kell fizetniük, amely a közterhek közé tartozik.

A szakképzési hozzájárulás kötelezettség²¹ célja A szakképzésről szóló²² törvény hatálya alá tartozó azon iskolai rendszerű képzések támogatása, amelyek állami fenntartású szakképző intézményben vagy szakképzési megállapodás alapján kerülnek megszervezésre.

A szakképzési hozzájárulás havi előleg bevallása és befizetése mellett éves elszámolású kötelezettség. A havi előleget és az éves kötelezettséget a '08-as nyomtatványon kell bevallani.

A kötelezettség teljesítése történhet:

- pénzbeli befizetéssel,

21 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról

22 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

- tanulók, hallgatók gyakorlati képzésével,
- saját munkavállalók képzésével.

VII./1. A szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke

A szakképzési hozzájárulás alapja a hozzájárulásra kötelezettet terhelő szociális hozzájárulási adó alapja.

Mértéke a szakképzési hozzájárulás alapjának 1,5%-a (bruttó kötelezettség).

VII./2. A teljesítés módja

A szakképzési hozzájárulás teljesíthető:

- szakképző iskolai képzésben együttműködési megállapodás alapján,
- iskolai rendszerű szakképzésben, nappali rendszerű oktatásban, felnőttoktatásban,
- tanuló szerződés alapján,
- gyakorlati képzés szervezésével is.

VIII. Számlaszámok a költségvetési kötelezettségek teljesítésére

A NAV honlapján elérhetőek azok az adószámok, amelyek az adózók költségvetéssel szembeni kötelezettségeinek teljesítésére és juttatási igényeinek belföldi lebonyolítására szolgálnak.²³

²³ <http://www.nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/szamlaszamok>

IX. Összefoglaló táblázat

A fizetendő járulékok havi alapja, mértéke 2018. évben:

Jogviszony megnevezése	Szociális hozzájárulási adó 19,5%	Nyugdíjjárulé 10%	Egészség-biztosítási járulé 7% (4+3)	Munka-erőpiaci járulé 1,5%
Munkaviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony, választott tisztségviselői jogviszony				
Munkaviszony	jövedelem, de legalább a minimálbér	jkj	7%: jkj	jkj
Megbízás választott tisztségviselő	jövedelem	jkj	7%: jkj	nincs
Heti 36 órás munkaviszony mellett	jövedelem	jkj	7%: jkj	Munkaviszony: jkj Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony esetében nincs
Tanuló, hallgató	jövedelem	jkj	7%: jkj	Munkaviszony: jkj Munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony esetében nincs
Nyugdíj melletti munkaviszony	jövedelem	jkj	4%: jkj	nincs

Jogviszony megnevezése	Szociális hozzájárulási adó 19,5%	Nyugdíjjárulék 10%	Egészség-biztosítási járulék 7% (4+3)	Munkaerőpiaci járulék 1,5%
Társas vállalkozás, társas vállalkozó				
Főfoglalkozású társas vállalkozó	jövedelem, legalább a minimálbér vagy a garantált bérmin. 112,5%-a	jkj, legalább a minimálbér vagy a garantált bérminimum	jkj, legalább a minimálbér, illetve a garantált bérmin. 150%-a	jkj, legalább a minimálbér, illetve a garantált bérmin. 150%-a
Heti 36 órás munkaviszony mellett	jövedelem	jkj	7%: jkj	nincs
Kiegészítő tevékenységű (nyugdíjas)	nincs	jkj	nincs	nincs

Rövidítések: jkj – járulékalapot képező jövedelem

X. 2019. évi adóváltozások (szochó, eho, tb)

Az Országgyűlés 2018. július 20-án fogadta el a több mint 30 törvény módosítását tartalmazó, a 2019. évi adózási szabályok változásáról szóló törvényt. Ebben a fejezetben röviden összefoglaljuk azokat a változásokat, melyek érintik a társas vállalkozókat.

Az adóváltozások célja az adózás egyszerűsítése mellett az adórendszer hatékonyságának növelése, a változások következtében több adónem megszűnik és változnak a szochokedvezmények is.

X./1. 2019. évi szociális hozzájárulási adó változása és az eho megszűnésének hatása a szochóra

A szochóváltozásokat a 2018. évi 123. számú Magyar Közlönyben megjelent 2018. évi LII. törvény tartalmazza. Az új törvényre a 2019. január 1-től visszavonásra kerülő szochó és eho miatt volt szükség. **Az eho – mint önálló adónem – megszűnik.** Így azoknál a jövedelmeknél, ahol eddig 14%-os ehót kellett fizetni, ezután 19,5%-os szochót kell majd teljesíteniük a vállalkozásoknak és vállalkozóknak.

Így 2019. január 1-től a következő jövedelmek után ehó helyett szochót kell majd fizetni:

- a vállalkozásból kivont jövedelmek után (Szja törvény 68. §),
- értékpapír-kölcsönzésből eredő jövedelmek után (Szja törvény 65/A §),
- az osztalékból származó jövedelmek után (Szja törvény 66. §),
- vállalkozói osztalékalap után (Szja törvény 49/C §),
- az árfolyamnyereségből származó jövedelmek után (Szja törvény 67. §),
- külföldi illetőségű előadóművész (Szja törvény 1/B §),

- átalányadózó mezőgazdasági kistermelő által e tevékenysége alapján szerzett jövedelmének 75%-a után,
- a tételes költségelszámolást választó, nemleges nyilatkozatot benyújtó őstermelő bevételeinek 4%-a után.

Az ehónál eddig életben lévő szabályozás szerint az ehót csak 450.000 Ft-ig kellett megfizetni. Az új törvény szerint ez a korlát úgy módosul, hogy a fenti jövedelmek után a szochót maximum a minimálbér 24-szeresét elérő mértékig kell megfizetni. A 2018. évi 138.000 Ft/hó minimálbér 24-szeresének (3.312.000 Ft) a 19,5%-a, ami 645.840 Ft. Ebbe a korlátba a béren kívüli juttatások, valamint a kamatkedvezményből származó jövedelmek nem számítanak bele.

E szerint pl. egy társas vállalkozó eddig a kivett osztalék után (a 15%-os szja-n túlmenően) 14%-os ehót fizetett maximum 450.000 Ft értékhatárig. Ez az értékhatár 450.000 Ft-ról legalább 645.840 Ft-ra fog emelkedni a jelenleg ismert minimálbér alapján.

Az új Szochó törvényben újradefiniálták a szochofizetési kötelezettség alá eső jövedelmek körét.

! 2019. január elsejétől az alábbi jövedelmek után áll fenn szochofizetési kötelezettség:

- az Szja törvényben meghatározott, az összevont adóalapba tartozó jövedelem után
- tanulószervezet alapján fizetett díj, ösztöndíjas foglalkoztatása után fizetett ösztöndíj, és a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj,
- béren kívüli juttatások,

- béren kívüli juttatásnak nem minősülő egyes meghatározott juttatások,
- a kamatkedvezményből származó jövedelem,
- vállalkozásból kivont jövedelem,
- értékpapír-kölcsönzésből származó jövedelem,
- osztalék,
- vállalkozói osztalékalap,
- árfolyamnyereségből származó jövedelem,
- az Szja törvény 1/B § hatálya alá tartozó természetes személy e tevékenységből származó jövedelme (külföldi illetőségű előadóművész),
- az átalányadózó mezőgazdasági kistermelő által e tevékenysége alapján szerzett jövedelmének 75%-a,
- a tételes költségelszámolást választó, nemleges nyilatkozatot benyújtó őstermelő bevételének 4%-a.

Az adó mértéke 2019. január 1-től még nem változik, marad a felsorolt jövedelmek után a 19,5%. A 2016-ban megkötött, több évre vonatkozó „megállapodás” a Versenyszféra és Kormány között úgy szólt, hogy amennyiben legalább 6%-kal nőnek a reálbérek az előző évi adott időszakhoz képest, akkor 2%-kal csökkenni fog az adó mértéke 17,5%-ra. Ez azt jelenti, hogy várhatóan 2019. 3. negyedévtől csökkenhet a szocho mértéke a bérmegállapodás alapján.

A törvény szerint a szochokezdvezmények köre szűkül az eddigiekhez képest, de új kedvezményként jelenik meg az újonnan a munkaerőpiacra lépők utáni adókedvezmény.

X./2. A 2019. évtől megszűnő és új szochokedvezmények

Megszűnő kedvezmények

- szabad vállalkozási zónákban működő vállalkozások adókedvezménye,²⁴
- részben megszűnik a 25 év alatti pályakezdők és az 55 év feletti foglalkoztatása esetén igénybe vehető adókedvezmény,
- Karrier Híd Programban részt vevőknek járó adókedvezmény,
- a doktori (PhD) vagy ennél magasabb tudományos fokozattal rendelkező kutatók, fejlesztő munkavállalók utáni adókedvezmény,
- a tartósan álláskeresők után igénybe vehető kedvezmény,
- a csed, a gyed, a gyes vagy a gyet kapcsán érvényesíthető adókedvezmény.

Új adókedvezmények

- megváltozott munkaképességű munkavállalók, valamint a közfoglalkoztatottak után is igénybe vehető adókedvezmény,
- munkaerőpiacra lépők utáni kedvezmény és a három vagy több gyermeket nevelő, munkaerőpiacra lépő nők után járó adókedvezmény.

A kedvezményt legfeljebb a minimálbér mértékéig lehet érvényesíteni (a korábbi 100.000 Ft határ helyett) az első 2 évben, háromgyerekes munkavállalóknál első 3 évben, majd 50%-os adókedvezmény formájában. Feltétele, hogy a munkavállaló a foglalkoztatását megelőző 275 napban legalább

24 27/2013. Korm. rendelet a szabad vállalkozási zónákról

92 napig munkaviszonyban állt, amelybe az anyasági ellátások²⁵ időtartama nem számít bele.²⁶

Az átmeneti rendelkezések értelmében a 2018. december 31-ig megszerzett kedvezmények a hátralévő időszak végéig érvényesek maradnak.

Ki kell emelni, hogy a minimálbér kétszeresénél többet kereső (vállalkozói kivét) társas vállalkozók nem fognak az osztalék után egyáltalán szochót fizetni, mivel eléri a szochofizetés felső határát.

X./3. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozók és nyugdíjas munkavállalók tb-kedvezménye

2019. január 1-től a saját jogú nyugdíjas munkavállaló nem lesz biztosított. Ez azt jelenti, hogy a kiegészítő tevékenységű társas vállalkozókat és a saját jogon nyugdíjas foglalkoztatottat kedvezően fogja érinteni az az intézkedés, amely szerint a munkaviszonyban álló nyugdíjas foglalkoztatottak után nem kell semmilyen járulékot és szochót sem fizetni (a 15% szja-n kívül).

Ugyanakkor a kiegészítő tevékenységű vállalkozók, amennyiben a Munka törvénykönyve szerinti heti 36 órás munkaviszonyban állnak, meg kell fizetniük a havi egészségügyi szolgáltatási járulékot a járulékfizetés helyett. Az egészségügyi szolgáltatási járulék a havi 7320 Ft-ról 7500 Ft-ra (napi 250 forintra) fog emelkedni.

25 lásd: www.jogpontok.hu oldalon a Jogi kiadványok menüpont alatt: <https://www.jogpontok.hu/download/GyermekUtaniEllatasokATBRendszereben.pdf>

26 2018. évi LII. törvény 11. § (2)

X./4. A cafeteria változásai a 2019. évtől

A társas vállalkozásokat érintő változás az is, hogy a cafeteria-rendszer jelentős mértékben változik. Béren kívüli juttatásként kizárólag SZÉP-kártyára adhat támogatást a munkáltató, amelynek adóterhe a jelenlegi 34,22%-ról 34,5%-ra fog változni, mivel a juttatást terhelő 1,18-szoros szorzó megszűnik, s a juttatások egységesen 19,5%-os szociális hozzájárulási adóval és 15%-os személyi jövedelemadóval fognak adózni. Ugyanakkor a SZÉP-kártyára történő utalást nem fogja banki tranzakciós illeték terhelni. Ezeket a juttatásokat a versenyszférában évi 450.000 Ft munkaviszonyban töltött napokban arányos részéig adhatja majd a munkáltató, költségvetési szerveknél a keret évi 200.000 Ft időarányos része.

XI. Jogforrások

1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről

2011. évi CLVI. törvény IX. fejezete a szociális hozzájárulási adóról

1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról

2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról

1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról

2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról

1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól

1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról

1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról

1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról

2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről

2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról

2018. évi LII. törvény a szociális hozzájárulási adóról

Tartalom

A társas vállalkozások és társas vállalkozók helye a tb rendszerében	3
I. Vállalkozások besorolása a tb rendszerében	4
II. Társas vállalkozás fogalma és fajtái	4
II./1. Társas vállalkozás típusai a tb-ben	5
II./2. A társas vállalkozó személye	6
III. A társadalombiztosítási rendszerben fizetendő járulékok és a szociális hozzájárulási adó a társas vállalkozások esetében, külön kiemelve a kisvállalkozásokat	8
III./1. A társadalombiztosítási járulékok fajtái.....	8
1. A munkáltató által fizetendő adók	10
2. Minimálbér	10
3. Garantált bérminimum	10
III./2. A minimálbér és a garantált bérminimum után fizetendő járulékok nagyságrendje, összege	11
III./3. Katás vállalkozások	13
IV. A gazdasági társaságok tagjainak biztosítási kötelezettsége, különös tekintettel a társaság ügyvezetését ellátó tagokra vonatkozóan.....	14
IV./1. Biztosítási kötelezettség társas vállalkozói és kisvállalkozói formákban	14
IV./2. A gazdasági társaságok tagjainak biztosítási kötelezettsége	15
IV./3. Járulékfizetési kötelezettség társas vállalkozó és társas vállalkozónak minősülő ügyvezető esetén	18
1. A társas vállalkozó biztosítási jogviszonyának tartama	18
2. A társas vállalkozó a tb szempontjából a következő formákban végezhet munkát:	18

3. Főfoglalkozású társas vállalkozó járulékfizetése	19
4. Ügyvezetés megbízási jogviszonyban	20
5. Munkaviszonyban ellátott ügyvezetés, személyes közreműködés	24
6. Többes jogviszonnyal rendelkező társas vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége	25
7. A cégvezető társadalombiztosítási jogállása	26
8. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozók járulékfizetési kötelezettsége	27
9. Ügyvezető kisadózó járulékkötelezettsége	28
10. Ügyvezető biztosítási és járulékfizetési kötelezettsége külföldi munkavégzés esetében	28
11. Társas vállalkozó családi járulékkedvezménye	29
12. Összefoglaló táblázat az ügyvezetés kapcsán fizetendő közterhekről	30
IV./4. Bejelentés, változásbejelentés	34
1. Biztosítási jogviszony kezdetének bejelentése	34
2. A biztosítási jogviszony végének bejelentése	34
3. A biztosítási jogviszonnyal kapcsolatos változásbejelentések ..	35
4. A biztosítás szünetelésével kapcsolatos bejelentések	35
5. Megbízási szerződésekkel kapcsolatos bejelentések	36
6. Társas vállalkozókra vonatkozó bejelentések	36
7. A kisadózókra vonatkozó bejelentések	37
8. Egyszerűsített foglalkoztatás bejelentése	37
IV./5. Nyilvántartással kapcsolatos feladatok	38
IV./6. Járulékbevallás és befizetés határideje	38
IV./7. A mulasztás és késedelem jogkövetkezményei	38

V. A szociális hozzájárulási adó (szochó)	39
V./1. A szochó mértéke és alapja	39
V./2. Szochomentességek, -kedvezmények	40
V./3. Társas vállalkozások által érvényesíthető munkahelyvédelmi adókedvezmények.....	41
V./4. Az adó megfizetése, bevallása, nyilvántartás.....	44
VI. Egészségügyi hozzájárulás (eho)	44
VII. Szakképzési hozzájárulás	46
VII./1. A szakképzési hozzájárulás alapja és mértéke	47
VII./2. A teljesítés módja	47
VIII. Számlaszámok a költségvetési kötelezettségek teljesítésére.....	47
IX. Összefoglaló táblázat	48
X. 2019. évi adóváltozások (szochó, eho, tb).....	50
X./1. 2019. évi szociális hozzájárulási adó változása és az eho megszűnésének hatása a szochóra	50
X./2. A 2019. évtől megszűnő és új szochokedvezmények.....	53
X./3. Kiegészítő tevékenységet folytató társas vállalkozók és nyugdíjas munkavállalók tb-kedvezménye.....	54
X./4. A cafeteria változásai a 2019. évtől	55
XI. Jogforrások	56

